

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/7/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119211215
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:6119211215.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu Náhradné vozidlo, s.r.o., so sídlom Žilina, Závodská cesta 24/3911, právne zastúpeného ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., so sídlom tamtiež, proti žalovanému KOOOPERATÍVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, právne zastúpenému advokátom JUDr. Felixom Neupauerom, so sídlom X., J. B., o zaplatenie 735,55 eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 6C/35/2019-133 zo dňa 13. októbra 2020 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žalobca **m á** voči žalovanému **n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 735,55 eur spoločne s úrokom z omeškania 5 % ročne z tejto sumy od 11.11.2018 do zaplatenia. Považoval za nesporné medzi stranami skutkové tvrdenie žalobcu (§ 151 ods. 1 CSP), že dňa 18.7.2018 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej bola spôsobená škoda na osobnom motorovom vozidle, ktorého držiteľom bola poškodená obchodná spoločnosť ČSAD invest Logistics, s.r.o., (ďalej len poškodený) pričom ku vzniku škody došlo prevádzkou motorového vozidla v danom čase povinne zmluvne poisteného u žalovaného.

2. Okresný súd posúdil pohľadávku poškodeného voči žalovanému na náhradu nákladov za užívanie náhradného vozidla ako existujúcu pohľadávku, ktorá vznikla poškodenému v dôsledku fakturácie prenájmu náhradného vozidla zo strany žalobcu. Postúpenie tejto pohľadávky poškodeným na žalobcu považoval za platný právny úkon, v dôsledku čoho je daná aktívna vecná legitímácia žalobcu v súdenom spore. Doplnil, že Občiansky zákonník v § 525 nevyklučuje postúpenie predmetnej pohľadávky, pričom vysporiadanie záväzku poškodeného voči žalobcovi z titulu neuhradenej faktúry bolo vyriešené v zmluve o postúpení vzájomným započítaním s nárokom poškodeného na odplatu za postúpenie pohľadávky.

3. Okresný súd bol toho názoru, že žalobcom uplatňovaný nárok (nájomné za prenajaté motorové vozidlo) je aj s prihliadnutím na súdnu prax skutočnou škodou. Vzhľadom na potrebu poškodeného počas trvania opravy „jeho“ vozidla (preukázateľne v rozsahu 27 dní) využívať náhradné motorové vozidlo, neuznal krátenie počtu dní, za ktoré sa malo vyplatiť nájomné za prenájom náhradného motorového vozidla. Obdobne neakceptoval zníženie sumy denného nájomného, lebo nemožno objektívne požadovať od poškodeného, aby hľadal prenajímateľa náhradného vozidla, ktorý účtuje čo možno najnižšie nájomné. Napokon okresný súd neuznal ani paušálne zníženie nájomného zo strany žalovaného, nakoľko dôvodnosť takého zníženia žalovaný v konaní nepreukázal.

4. Celkovo tak mal za preukázaný nárok žalobcu vo výške 1.336,54 eur. Keďže žalovaný žalobcovi časť nároku (391,95 eur) uhradil, žalobcovi k úplnému doplateniu „chýbala suma“ 944,59 eur. S poukazom

na to, že žalobca si v spore uplatňoval nárok len vo výške 735,55 eur, okresný súd mu ho priznal v celom rozsahu. Zároveň v zmysle § 3 nar. vl. SR č. 87/1995 Z.z. priznal žalobcovi aj úrok z omeškania od 11.11.2018, t.j. „od nasledujúceho dňa plynúceho od uplynutia 15 dní odo dňa skončenia prešetrovania poisťnej udalosti“. O trovách konania rozhodol okresný súd v zmysle § 255 ods. 1 CSP tak, že v spore plne úspešnému žalobcovi priznal nárok na ich náhradu proti žalovanému v rozsahu 100%.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Namietal nesprávnosť, nezákonnosť a „navyše aj arbitrárnosť“ napadnutého rozhodnutia. Uvedené doplnil všeobecnými konštatovaniami (vrátane záverov najvyšších súdnych autorít) týkajúcimi sa pojmu arbitrárnosti a práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

6. Odvolateľ mal za to, že okresný súd rozhodol na základe nepodloženej právnej konštrukcie. Naďalej trval na nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v súdenom spore. Poškodenému bola/mala byť spôsobená škoda prevádzkou motorového vozidla povinne zmluvne poisteného u žalovaného, v ktorej súvislosti si poškodený prenajal u žalobcu náhradné vozidlo. Po ukončení nájmu žalobca vystavil poškodenému faktúru a dňa 14.8.2018 poškodený uzatvoril so žalobcom zmluvu o postúpení pohľadávky, ktorá mu vznikla z titulu náhrady účelne vynaložených nákladov na prenájom náhradného vozidla.

7. Z uvedeného - podľa odvolateľa - vyplýva, že poškodený mal voči žalobcovi záväzok, ktorý spočíval v neuhradenej faktúre. Potom poškodený (a nie žalovaný) predstavoval subjekt, ktorý bol dlžníkom žalobcu, a teda nemohol so žalobcom platne uzatvoriť zmluvu o postúpení pohľadávky. Uzatvorením danej zmluvy nemohlo dôjsť k postúpeniu pohľadávky poškodeného na žalobcu, lebo túto pohľadávku pred cesiou poškodený žalobcovi neuhradil.

8. Odvolateľ tvrdil, že uvedeným postúpením došlo medzi poškodeným ako postupcom a žalobcom ako postupníkom k postúpeniu pohľadávky žalobcu, čo je v rozpore s § 524 Obč. zák. V zmysle zmluvy o postúpení pohľadávky prejav vôle jej účastníkov najskôr smeroval k cedovaniu (neexistujúcej) pohľadávky a až následne k započítaniu údajne vzájomných pohľadávok poškodeného a žalobcu. Žalovaný zhrnul, že „ak poškodený nebol majiteľom pohľadávky voči žalobcovi pred jej postúpením, nemohol túto postúpiť na žalobcu a kauzálna žalobcovi následne nemohla vzniknúť pohľadávka voči poškodenému na zaplatenie odplaty za postúpenie, ktorú následne žalobca mienil použiť na započítanie“. Predmetné postúpenie (neexistujúcej) pohľadávky je tak pre obchádzanie zákona absolútne neplatné v zmysle § 39 Obč. zák.

9. Napokon žalovaný namietal priznanie žalobcovi úrokov z omeškania. S odkazom na závery obsiahnuté v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 145/2017 z 22.11.2018 mal za to, že do omeškania sa mohol dostať až v prípade nesplnenia si povinnosti, ktorá mu bola uložená právoplatným rozhodnutím. Zároveň peňažná sankcia v podobe úrokov z omeškania upravená v § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z.z. je viazaná na nesplnenie nepeňažnej povinnosti vyjadrenej v § 11 ods. 6 písm. a/ alebo b/ dotknutého zákona, pričom účelom tejto úpravy je ochrana poškodeného, aby poisťovňa pod následkom dotknutej sankcie nezostala nečinná.

10. Žalobca žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť, keďže protistrana neuvádza žiadne skutočnosti, ktoré by mohli akokoľvek spochybniť správnosť skutkových zistení a právnych záverov okresného súdu. Odvolanie je tak len prejavom nesúhlasu žalovaného s daným rozhodnutím. Žalobca zdôraznil dôsledky platnej zmluvy o postúpení pohľadávky medzi ním a poškodeným (postúpená môže byť pritom aj budúca identifikovateľná pohľadávka) a účinky započítania (ekvivalent zaplatenia). Napokon, akceptovanie predmetného postúpenia pohľadávky žalovaným je zrejme aj z toho, že čiastočné poisťné plnenie už poukázal na účet žalobcu.

11. Žalobca konkrétne odkazoval na viaceré rozhodnutia súdov v obdobných veciach, ktoré potvrdzovali jeho argumentáciu. Uvedené sa týkalo i nároku na príslušenstvo (úroky z omeškania) uplatňovanej pohľadávky a rozdielnosti povinností žalovaného (ako poisťovateľa) peňažného a nepeňažného charakteru. Žalobca zopakoval, že pokiaľ mu neboli písomne vysvetlené dôvody odopretia (zníženia) poisťného plnenia, žalovaný si nesplnil povinnosť uloženú mu § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z.; nadväzne ho zaťažuje povinnosť zaplatiť úroky z omeškania.

12. Na predmetné vyjadrenie k (jeho) odvolaniu už žalovaný nereagoval.

13. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) rozsudok okresného súdu potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

14. Súdne rozhodnutie nie je možné považovať za nedostatočne odôvodnené, prípadne (z daného pohľadu) až arbitrárne len preto, že dotknutá strana (v súdnej veci žalovaný) nie je spokojná so závermi vyslovenými okresným súdom. Inými slovami, právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je neoddeliteľnou súčasťou základného práva na spravodlivý súdny proces, resp. ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu, ale iba nespokojnosť sporovej strany s odôvodnením súdneho rozhodnutia automaticky neznamená, že ide o nedostatočné odôvodnenie, ktoré dané práva porušuje.

15. Okresný súd vymedzil dokazovaním zistené skutkové okolnosti (bližšie body 9. až 19. odôvodnenia napadnutého rozsudku) a následne akceptovateľne vysvetlil svoje právne závery, vrátane vyhodnotenia zmluvy o postúpení pohľadávok medzi poškodeným a žalobcom, ako aj započítania (príslušná časť bodu 39. odôvodnenia napadnutého rozsudku). Žalovaný v odvolaní fakticky ani konkrétne nenamieta súvisiace úvahy okresného súdu, len zotrváva na svojej dovtedajšej argumentácii; osobitne v otázke tvrdeného nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Nadväzne je nutné uzavrieť, že odvolacia námietka nedostatočnosti odôvodnenia, či až arbitrárnosti napadnutého rozsudku neobstojí.

16. Odvolací súd/senát už rozhodoval vo viacerých obdobných veciach sporových strán (osobitne žalovaného v pozícii poisťovateľa); napr. aj rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/104/2019 zo dňa 30.5.2019. Vzhľadom na identické podstatné skutkové okolnosti niet dôvodu na zmenu (právnych) záverov vyslovených v označenom rozhodnutí. V záujme komplexnosti odôvodnenia aj bezprostredne v súdnej veci krajský súd (opakovane) uvádza zásadnú argumentáciu.

17. Žalovaný sa snaží zmluvu o postúpení pohľadávky medzi poškodeným a žalobcom z 14.8.2018 (č.l. 10 spisu) „rozfázovať“ a následne rozborom (aj to pomerne účelovým) jej takto rozčlenených častí navodiť dojem obchádzania zákona. Predmetná zmluva, čo je zrejme i z výslovných vyjadrení jej strán, však tvorí jeden celok upravujúci ich navzájom prepojené viaceré práva a povinnosti. Nepochybnou vôľou poškodeného a žalobcu bolo dotknuté vzájomné práva a povinnosti upraviť v rámci tejto jednej zmluvy, čo vôbec nie je v rozpore s tým, že bolo možné na ich usporiadanie uzavrieť viacero relatívne samostatných zmlúv.

18. Krajský súd konštatuje, že v rámci dotknutej zmluvy o postúpení pohľadávky došlo k odplatnému postúpeniu pohľadávky so súčasným započítaním fakturovaného nájomného za užívanie náhradného vozidla s odplatom za postúpenie pohľadávky. Len pri striktnom (až puristickom) prístupe k uplatňovaniu práva by bolo možné trvať na tom, aby poškodený uhradil žalobcovi sumu za nájom náhradného vozidla a ten mu ihneď v rámci postúpenia pohľadávky voči žalovanému tie isté peniaze (doslova tie isté bankovky a mince) vrátil. Inými slovami, poškodený by položil na stôl sumu (v danom momente) 1.127,50 eur a posunul ju k žalobcovi, ktorý by ju vzápätí posunul späť k poškodenému.

19. Krajský súd vedome v danej spojitosti používa mierne zveličenie, pretože popísaný (odvolateľom minimálne naznačovaný) postup v rámci kontraktálnych procesov odporuje bežnej realite každodenného života, pri ktorej tak fyzické, ako aj právnické osoby takmer permanentne vstupujú do desiatok rôznych právnych vzťahov. Určite sa pritom nejedná o obchádzanie zákona, keďže právny úkon poškodeného a žalobcu nesmeroval k tomu, aby zákon dodržaný nebol. Naopak, takým počinaním by skôr bolo formálne vygenerovanie viacerých právne až perfekcionalistických zmlúv, ktoré by však nekorešpondovali s bezprostrednou realitou. Z konštatovaného je zrejme, že aktívna legitímácia žalobcu v súdnej veci bola preukázaná.

20. V spojitosti s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 145/2017 z 22.11.2018, na ktoré odkazoval žalovaný v otázke príslušenstva uplatňovanej pohľadávky, je nutné pripomenúť, že i najvyšší súd vychádzal z požiadavky určitej kvality/kvalifikovanosti vysvetlenia zo strany poisťovateľa, prečo poistné plnenie kráti, resp. ho vôbec neposkytne. Uvedené je zrejme z toho, že ne/dostatočnosť takéhoto vysvetlenia spájal s jeho odôvodnením nie podľa predstáv žalobcu/poškodeného; nie však s neodôvodnením nekorešpondujúcim s objektívnou realitou.

21. V jednotlivostiach súdnej veci tak bolo významným (aj) zohľadnenie konkrétneho vysvetlenia poisťovne obsiahnutého v písomnosti z 2.11.2018 (č.l. 15) adresovanej žalobcovi. Podľa dotknutého vyjadrenia likvidátora žalovaného je „priznaná doba na zapožičanie náhradného vozidla“ oproti uplatňovanému obdobiu od 19.7.2018 do 14.8.2018 (27 dní) len 14 dní; k čomu nie je poskytnuté žiadne vysvetlenie. Vo vzťahu k priznanej dennej sadzbe (33 eur oproti 49 eur) je uvedený aspoň odkaz na „porovnatelne autopožičovne v regióne“, ale bez poukázania čo i len na jednu konkrétnu autopožičovňu.

Text týkajúci sa najazdených kilometrov, či zníženia opotrebovania je tak nezrozumiteľný, že je veľmi komplikované z neho ustáliť, akou úvahou sa žalovaný (jeho likvidátor) riadil. V konečnom dôsledku oznámenie o poistnom plnení v skutočnosti neobsahuje vysvetlenie dôvodov krátenia poistného plnenia; naopak, je prejavom značnej svojvôle poisťovateľa. Preto žalovaného zaťažuje i povinnosť zaplatiť úroky z omeškania.

22. Len na okraj a na margo formalistického prístupu prezentovaného žalovaným krajský súd dodáva, že predmetné vysvetlenie/oznámenie o poistnom plnení žalovaný nezaslal poškodenému, ale priamo žalobcovi; čiže neoznámil poškodenému v zákonom stanovenej lehote dôvody krátenia plnenia, t.j. nesplnil povinnosť podľa § 11 ods. 6 písm. b/ zákona č. 381/2001 Z.z. Vo svojej podstate však ide o ďalší prejav „argumentačnej schizofrénie“ žalovaného, ktorý na jednej strane sa odvoláva na oznámenie zaslané ako poškodenému práve žalobcovi, ale na strane druhej tvrdí, že žalobca nie je poškodeným a teda nie je aktívne legitimovaným v súdenom spore.

23. Opätovne v záujme komplexnosti a nad bezprostredný (skutkový) rámec súdnej veci krajský súd dopĺňa, že žalovaný ako poisťovateľ v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z. je rovnakým dlžníkom ako každý iný subjekt. Zo žiadneho ustanovenia označeného zákona a ani z iných právnych predpisov nie je možné vyvodiť nejaký osobitný status dlžníka poisťovateľa podľa zákona č. 381/2001 Z.z. a niet ani rozumných (z ústavnoprávneho princípu rovnosti už vôbec nie) výnimočných okolností, ktoré boli odôvodňovali výhodnejšie postavenie v pozícii dlžníka práve a len pre poisťovateľa v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z.

24. Jeho povinnosť plniť vzniká v zákonom určenej lehote (§ 11 ods. 7 prvá alinea zákona č. 381/2001 Z.z.) a v zákonom/v zmluve vymedzenom rozsahu. Je neprijateľné stotožňovať výšku (zákonného) nároku na poistné plnenie s výškou nároku uznanou poisťovateľom. Pokiaľ text zákona hovorí o poistnom plnení, má na mysli objektívne danú/preukázanú výšku poistného plnenia, a nie subjektívne - poisťovateľom - vyhodnotený rozsah. Ak poisťovateľ rozsah poistného plnenia zistí nesprávne (nie je podstatné, či vedome, alebo „len“ na základe vlastných nedôsledností), t. zn. plnenie, ktoré by mal poškodenému objektívne poskytnúť, neopodstatnene zníži, potom úrok z omeškania je sankciou aj za toto nesprávne zistenie rozsahu plnenia, resp. nedôvodné zníženie plnenia pre poškodeného. V dotknutom celkovom kontexte a zmysle je nutné vykladať i ustanovenia § 11 ods. 6 a 8 zákona č. 381/2001 Z.z.

25. Podstatou zakomponovania tohto zákonného pravidla do nášho právneho poriadku (aj pod tlakom európskych inštitúcií) nebolo len dosiahnutie, aby poisťovatelia formálne písomne odpovedali poškodeným, prečo ich nároky neuspokoja, ale naopak, aby v čo najkratšom čase (bez zbytočného odkladu) bolo prešetrenie poistných udalostí ukončené a hlavne, aby poškodení boli za škody im spôsobené odškodnení. V predkladacej/dôvodovej správe k zákonu č. 381/2001 Z.z. sa dokonca hovorí o „základnom práve poistiteľa na poistné plnenie, ktorým budú odškodňované obeť dopravných nehôd“.

26. Vo vzťahu k poškodeným je nutné tiež pripomenúť, že títo majú charakter tzv. nútených veriteľov. Ich pohľadávka nevzniká ako dôsledok slobodného rozhodnutia, t.j. kontraktálneho prejavu ich vôle, ale naopak, je dôsledkom protiprávneho konania tretích osôb voči nim, resp. voči ich majetku.

27. Nakoľko odvolacie námietky vymedzené žalovaným, ktorými je odvolací súd viazaný, neboli dôvodné a odvolací súd nezistil ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré prihliada z úradnej povinnosti (§ 380 ods. 2 CSP), v meritórnej časti napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

28. Žalovaný síce odvolaním napadol rozsudok okresného súdu aj v časti o trovách konania, ale v danej spojitosti nevymedzil žiadnu konkrétnu odvolaciu námietku. Nadväzne, potvrdenie posudzovaného rozhodnutia v meritórnej časti, od ktorej je výrok o trovách konania priamo závislý, zakladá vecnú správnosť aj dotknutého bezprostredne podmieneného výroku o nároku na náhradu trov. Len na okraj krajský súd dopĺňa, že okresný súd primerane aplikoval zásadu plného úspechu v spore.

29. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Žalovaný nebol v tomto štádiu konania (vôbec) úspešný, preto má žalobca voči nemu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v (plnom) rozsahu - 100%.

30. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.